

Asia: VN/36516/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Viite: Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntö asiasta VN/36516/2025

Sahateollisuuden lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Pyydettyinä lausuntona Sahateollisuus ry toteaa seuraavaa:

1. Yleistä

Sahateollisuus ry pitää erittäin myönteisenä metsitystuen palauttamista vuosille 2027–2029. Metsitystuki on kustannustehokas keino lisätä metsien kasvua, vahvistaa hiilinieluja, kasvattaa metsäpinta-alaa sekä luoda edellytyksiä tulevaisuuden puuntuotannolle.

Joutoalueiden metsittäminen vahvistaa hiilinieluja ilman, että se vähentää nykyistä puuntuotantoa tai heikentää metsiin perustuvan elinkeinotoiminnan toimintaedellytyksiä. Samalla metsitystuki kasvattaa pitkällä aikavälillä kotimaisen puuraaka-aineen saatavuutta ja vahvistaa siten metsäsektorin sekä laajemmin koko biotalouden toimintaedellytyksiä.

Sahateollisuus ry pitää hyvänä, että uudessa tukijärjestelmässä on tunnistettu edellisellä tukikaudella esiin nousseita käytännön ongelmia ja pyritty korjaamaan niitä. Erityisesti tukikelpoisuuden täsmentäminen vesoittuneiden alueiden osalta sekä hakemusprosessin sujuvoittaminen ovat perusteltuja muutoksia.

2. Tukikelpoisuuden kehittäminen parantaa järjestelmän toimivuutta

Sahateollisuus ry pitää erittäin tärkeänä sitä, että esityksessä korjataan yksi aiemman tukijärjestelmän keskeisimmistä käytännön ongelmista. Vuosien 2021–2023 tukikaudella moni maatalouskäytöstä poistunut alue jäi metsitystuen ulkopuolelle, koska alue oli ehtinyt vesoittua ennen hakemuksen käsittelyä. Tämä johti tilanteisiin, joissa metsitystuen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaiset kohteet eivät olleet tukikelpoisia.

Esityksessä ehdotettu mahdollisuus hyväksyä tietyin edellytyksin myös vesoittuneita maatalouskäytöstä poistuneita alueita tukikelpoiksi on kannatettava ja parantaa järjestelmän vaikuttavuutta. Muutos mahdollistaa joutoalueiden tehokkaamman hyödyntämisen sekä tukee pitkäikäisten ja puuntuotannollisesti arvokkaiden metsien syntymistä.

Samalla Sahateollisuus ry pitää tärkeänä, että vesoittuneen alueen ja metsittyneen alueen välinen rajanveto määritellään mahdollisimman selkeästi. Tukikelpoisuuskriteerien tulee olla valtakunnallisesti yhdenmukaisia, jotta maanomistajien kohtelu on ennakoitavaa ja tasapuolista.

3. Metsityspotentiaalia tulisi hyödyntää nykyistä kunnianhimoisemmin

Esityksen mukaan tukijärjestelmän piiriin soveltuvaa joutoaluetta arvioidaan olevan Suomessa yli 100 000 hehtaaria. Tästä huolimatta tukijärjestelmän tavoitteeksi asetetaan noin 3 000 hehtaarin vuotuinen toteutuma ja yhteensä noin 8 200 hehtaarin metsitys koko tukikauden aikana.

Sahateollisuus ry pitää tärkeänä, että metsitystuen vaikuttavuutta ja rahoitustasoa arvioidaan jatkossa suhteessa käytettävissä olevaan potentiaaliin. Aiempi tukijärjestelmä osoitti, että maanomistajien kiinnostus metsitystukea kohtaan oli merkittävästi ennakoitua suurempaa. Tämän vuoksi on tärkeää, että määrärahat mahdollistavat tukijärjestelmän täysimääräisen hyödyntämisen silloin, kun tukikelpoisia ja vaikuttavia hankkeita on tarjolla.

Lisäksi Sahateollisuus ry pitää valitettavana, ettei valmistelussa löydetty ratkaisua heikkotuottoisten peltojen sisällyttämiseksi tukijärjestelmään. Juuri tällaiset kohteet voisivat tarjota mahdollisuuden yhdistää ilmastohyödyt, puuntuotanto sekä maanomistajien taloudelliset kannustimet. Näiden kohteiden sisällyttämismahdollisuuksia tulisi selvittää jatkovalmistelussa.

Koska metsityksen suunnittelu ja toteuttaminen ovat pitkäjänteisiä prosesseja, olisi perusteltua arvioida mahdollisuuksia jatkaa tukijärjestelmää myös vuoden 2029 jälkeen. Tämä lisäisi ennakoitavuutta maanomistajille ja tukisi metsityspotentiaalin nykyistä tehokkaampaa hyödyntämistä.

4. Hallinnollisen tehokkuuden parantaminen on perusteltua

Sahateollisuus ry kannattaa esityksessä ehdotettua lausuntomenettelyn keventämistä ja muita hakemusprosessia sujuvoittavia muutoksia. Metsitystuen tulee olla maanomistajille helposti saavutettava ja hallinnollisesti ennakoitava tukimuoto.

Aiemmasta tukijärjestelmästä saadut kokemukset osoittivat, että pitkät käsittelyajat saattoivat johtaa tilanteisiin, joissa kohteen olosuhteet ehtivät muuttua ennen päätöksentekoa. Hallinnollisten prosessien nopeuttaminen vähentää tällaisia ongelmia ja parantaa järjestelmän uskottavuutta.

Sahateollisuus ry pitää myös myönteisenä muutosta, jonka myötä metsitystuki siirtyy de minimis -järjestelmästä maa- ja metsätalouden ryhmäpoikkeusasetuksen piiriin. Muutos vähentää hallinnollisia rajoitteita ja parantaa tukijärjestelmän yhteensopivuutta muiden yrityksille suunnattujen tukimuotojen kanssa.

Samalla on kuitenkin tärkeää varmistaa, että mahdolliset määrärahojen riittämättömyydestä johtuvat tilanteet ovat hakijoille ennakoitavia. Tukikelpoisten hankkeiden jääminen toteutumatta pelkästään määrärahojen puutteen vuoksi voi heikentää järjestelmän kannustavuutta ja vähentää maanomistajien kiinnostusta metsittämiseen tulevaisuudessa. Pitkäjänteinen ja ennakoitava tukijärjestelmä kannustaa maanomistajia metsittämään joutoalueita ja tukee samalla metsien kasvun sekä hiilinielujen vahvistamista pitkällä aikavälillä.

Sahateollisuus ry